

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 08.02.1973, sp. zn. 9 Co 832/72, ECLI:CZ:MSPH:1973:9.CO.832.1972.1

Číslo: 52/1973

Právní věta: K té části důchodů účastníků odboje, která je přiznána podle ustanovení části osmé zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., se nepřihlíží při stanovení výše náhrady škody na ztrátě výdělku při pracovních úrazech a nemocích z povolání (§ 195 odst. 1 zák. práce).

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 08.02.1973

Spisová značka: 9 Co 832/72

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní poměr, Účastníci odboje

Předpisy: 101/1964 Sb. § 107f 65/1965 Sb. § 195 66/1965 Sb. § 31 161/1968 Sb. § C1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52/1973 sb. rozh.

K té části důchodů účastníků odboje, která je přiznána podle ustanovení části osmé zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., se nepřihlíží při stanovení výše náhrady škody na ztrátě výdělku při pracovních úrazech a nemocích z povolání (§ 195 odst. 1 zák. práce).

(Usnesení Městského soudu v Praze z 8. 2. 1973, [9 Co 832/72](#))

Žalobce utrpěl dne 3. 8. 1970 pracovní úraz a dne 14. 2. 1971 mu byl přiznán plný invalidní důchod. Domáhal se proti žalovanému výrobnímu družstvu náhrady škody a uplatňoval také náhradu za ztrátu na výdělku ve výši rozdílu mezi původním výdělkem a invalidním důchodem. Žalované družstvo, které vycházelo z toho, že žalobcův průměrný čistý výdělek před úrazem činil 1969 Kčs měsíčně, kdežto invalidní důchod činil 1663 Kčs měsíčně, vyplácelo žalobci před sporem náhradu ve výši 306 Kčs měsíčně. Když se žalobcův čistý důchod snížil v důsledku změny sazby daně z důchodu, požadoval vůči žalovanému družstvu o 360 Kčs měsíčně více. Žalované družstvo odmítlo tuto vyšší částku doplácet a odmítlo pak vůbec platit jakékoli vyrovnání ve smyslu ustanovení § 195 zák. práce. Namítalo, že průměrný výdělek žalobce měl být vypočten z příjmů v r. 1970, které jsou nižší než přiznaný invalidní důchod.

Žalobce se proto žalobou domáhal, aby mu žalované družstvo vyplácelo 360 Kčs měsíčně od priznání plného invalidního důchodu.

Obvodní soud pro Prahu 10 žalobu zamítl, když zjistil, že žalobce ještě před úrazem byl dán do částečného invalidního důchodu a začal pracovat na zkrácený šestihodinový úvazek; vyšel proto z výdělků za dobu od 10. 5. 1970 (kdy žalobce přešel do částečného invalidního důchodu) do 3. 8. 1970 (kdy utrpěl pracovní úraz), kdy hrubý výdělek žalobce činil 1485,40 Kčs, a dospěl k závěru, že žalobcův výdělek před úrazem činil méně než invalidní důchod.

V odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně uvedl žalobce, že u něho nedošlo ke změně základní mzdy, ani když začal pracovat na zkrácený pracovní úvazek. Poukazoval i na nesoulad mezi příjmy zjištěnými soudem a příjmy, které byly žalovaným družstvem hlášeny Úřadu důchodového zabezpečení. Navrhl proto změnu rozsudku soudu prvního stupně tak, aby žalovanému bylo uloženo platit mu 791 Kčs

Městský soud v Praze rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 195 odst. 1 zák. práce náleží pracovníku po skončení pracovní neschopnosti při invaliditě náhrada v takové výši, která by se spolu s výdělkem po pracovním úrazu s připočtením případného invalidního nebo částečného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu rovnala jeho průměrnému výdělku před vznikem škody. Řešení je jednoduché, když pracovník v době úrazu nebyl poživitelem žádného důchodu a po pracovním úrazu je mu priznán invalidní (částečný invalidní) důchod z důvodu úrazu. Složitější je situace, jestliže pracovník v době úrazu byl již poživitelem částečného invalidního důchodu a po úrazu je mu priznán plný invalidní důchod z důvodu úrazu. Bylo by nespravedlivé, kdyby se v těchto případech k případnému výdělku po úrazu připočítával celý invalidní důchod, protože tento plný invalidní důchod se priznává za současného zastavení částečného invalidního důchodu, který s úrazem nesouvisí. Touto otázkou se již zabývalo rozhodnutí uveřejněné pod č. 112/1967 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR se závěrem, že když je invalidní důchod poskytován nejen z důvodu pracovního úrazu (choroby z povolání), ale i vzhledem na sníženou pracovní schopnost, která nastala před pracovním úrazem (před zjištěním nemoci z povolání), je možno při odečítání invalidního důchodu přihlížet jen k rozdílu mezi invalidním důchodem a dříve poskytovaným částečným invalidním důchodem.

O takový případ jde i v projednávané věci, protože žalobce byl poživitelem částečného invalidního důchodu po operaci s konečником v r. 1970. Plný invalidní důchod mu pak byl priznán jako invalidní důchod úrazový.

Jde nyní o to, kolik činily tyto dva důchody.

Odvolací soud zjistil z rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 27. 8. 1970, že žalobci byl s účinností od 10. 6. 1970 priznán částečný invalidní důchod, který by činil čistých 732 Kčs. Žalobci byl tento důchod zvýšen ještě (za odbojovou činnost v III. skupině po 2 roky) na částku 832

Odvolací soud dále zjistil z rozhodnutí téhož úřadu z 31. 3. 1971, že žalobci byl s účinností od 14. 2. 1971 priznán invalidní důchod úrazový (po srážce zvláštní daně z důchodu) 1463 Kčs. Žalobci byl tento důchod zvýšen ještě o 200 Kčs (zvýšení za odbojovou činnost ve III. skupině po 2 roky) na částku 1663 Kčs. Kromě toho mu byl priznán zvláštní přídavek 82 Kčs a výchovné na jedno dítě.

Základní otázkou projednávané věci je, zda rozdíl mezi důchody, k němuž je třeba přihlídnout při

zjišťování škody podle ustanovení § 195 odst. 1 zák. práce, má být počítán mezi částkou 1463 Kčs a částkou 732 Kčs nebo mezi částkou 1663 Kčs a částkou 832 Kčs.

Odvolací soud je toho názoru, že při připočítávání invalidního (částečného invalidního důchodu) k pourazovému výdělků se nepřihlíží k té složce důchodu, která vyjadřuje uznání společnosti za zásluhy, jež důchodce získal v boji o osvobození naší republiky. Třebaže zvýšení podle ustanovení § 107 f odst. 3 zákona č. 101/1964 Sb. (úplné znění zákona bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.) není samostatným nárokem, ale je jen složkou jediného důchodu, odlišuje právě tato složka důchodu účastníků národního boje za osvobození od důchodů ostatních pracovníků. Zákon č. 161/1968 Sb., který toto zhodnocení odbojové činnosti upravil, odlišil tím důchody těchto občanů kromě jiného i uvedeným zvýšením. Kdyby se mělo hledět při výpočtu nároků podle ustanovení § 195 zák. práce ke zvýšení důchodu za odbojovou činnost, znamenalo by to ve svých důsledcích, že by docházelo v případech přiznání invalidních důchodů takovým pracovníkům k zvýhodnění organizací, které za odškodnění pracovního úrazu odpovídají. Naopak zvýšení, které bylo takovým pracovníkům přiznáno zákonem č. 161/1968 Sb., by takto odpadlo. Mohlo by se dokonce stát u dvou pracovníků, kteří by měli jinak stejný invalidní důchod po pracovním úraze, ale z nichž jeden by měl nárok na zvýšení důchodu podle ustanovení zákona č. 161/1968 Sb., a druhý nikoli, že by prvý z nich – bez uvedeného zvýšení důchodu – dostal od organizace rentu, zatímco druhý pracovník – který uvedené zvýšení měl – by žádnou rentu nedostal (pokud by renta nebyla vyšší než zvýšení důchodu podle zákona č. 161/1968 Sb.), takže by se příjmy obou vyrovnaly. To by jistě nebyl žádoucí důsledek z hlediska zásad uplatněných v zákoně č. 161/1968 Sb.

Z toho je nutno dovodit, že zvýšení důchodů podle zákona č. 161/1968 Sb. nemá vliv na výpočet nároků podle ustanovení § 195 zák. práce.

Třeba ještě dodat, že se nepřihlíží také k zvláštnímu přídavku k dávkám sociálního zabezpečení podle článku I zákona č. 161/1968 Sb. (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 36/1970 Sbírky soudních rozhodnutí). Není proto rozhodující, že důchod žalobce byl z tohoto důvodu zvýšen o částku 82 Kčs.

V projednávané věci tedy to, co je žalobci z důvodu pracovního úrazu poskytováno Úřadem důchodového zabezpečení, je vyjádřeno částkou 732 Kčs měsíčně.

Jde nyní o to, jaký byl průměrný výdělek žalobce před úrazem.

Podle ustanovení § 31 odst. 1 vládního nařízení č. 66/1965 Sb. (ve znění nařízení vlády ČSSR č. 60/1970 Sb.) došlo-li v běžném kalendářním roce k trvalé změně základní mzdy pracovníka, zjišťuje se průměrný výdělek znovu, a to z dosaženého hrubého výdělku za dobu od této změny až do konce zúčtovacího období, předcházejícímu dni, k němuž vznikla potřeba jej zjistit. Třebaže u žalobce nedošlo přímo ke změně základní mzdy (hodinový výdělek je zřejmě stejný), došlo přece jen ke změně tím, že pracovní úvazek žalobcův se od června 1970 změnil na pracovní úvazek šestihodinový, tedy zkrácený. Jde o takovou změnu, která se prakticky rovná trvalé změně základní mzdy, takže je třeba při výpočtu předúrazového výdělku vycházet tedy z výdělků za červen a červenec 1970 (nikoli již z jediného odpracovaného dne v srpnu 1970). Jak odvolací soud zjistil z opisu mzdového listu žalobce, měl žalobce v červnu a červenci 1970 hrubý příjem 1390 Kčs, 1330 Kčs, 166 Kčs a 158 Kčs, čili hrubých 3044 Kčs. Naopak daň ze mzdy činila 176 a 167 Kčs, čili 343 Kčs. Za oba měsíce (45 pracovních dnů) vydělal čistých 2701 Kčs, tedy měsíčně 1350 Kčs.

Činil-li tedy průměrný čistý výdělek žalobce před úrazem 1350 Kčs a invalidní důchod poskytovaný po úraze z důvodu úrazu 732 Kčs, pak tento rozdíl 618 Kčs je škodou, jež žalobci každý měsíc vzniká a jež má být odškodněna.

Protože v projednávané věci žalovaná organizace svou povinnost vůči žalobci zčásti plnila, je třeba

zjistit, kolik na tuto povinnost bylo žalovanou organizací již zapláceno. Po tomto doplňujícím zjištění a po případné úpravě žaloby žalobce a připuštění její případné změny soud prvního stupně ve věci znovu rozhodne s přihlédnutím k uvedeným závěrům odvolacího soudu.